

בקורת

נושאים שונים לא תעדרנה. מקום ניכר תופסים בכרכים אלה עיניי הספרות העתית היהודית וכן מאמר ההערכה על אישים שפעלו בשדה הספרות והמדע בישראל. לא כאן המקום לתת רשימה מלאה של כל הרשימות והסקירות והמאמרים הביבליוגרפיים והביבליופיליים המלאים את דפיהם של השנתון הזה על תשעה כרכיו. נזכיר כאן רק אחדות מהביבליוגרפיות והמאמרים שבחלק העברי אשר ענין מיוחד בהן לספרנים בארצנו.

כרך א: רשימת ספרי מאפו, מאת א. ר. מלאכי. — רשימת ספרי יהודה ליב גורדון וכן רשימה קצרה מספרי י. פייכמן. גם שתי רשימות אלו חוברו בידי מלאכי.

כרך ב: רשימת ספריו העבריים ותרגומיו של נחום שלושץ. — רשימה ארוכה, המכילה 139 ערכים, של ספרי-שמוש בעברית. שתי הרשימות, מאת א. ר. מלאכי.

כרכים ג—ד: מודרך לקורא בספרות העברית, מאת עקיבא בן-עזרא. מכיל רשימה נבחרת אך מקיפה של ספרים עבריים שיצאו לאור בשנים האחרונות, עם הערות קצרות על תכנם. כרך ה: מבחר הספרות הציונית בעברית, מאת חיים ליף. — ספרות חנוכית משנות תש"ג—תש"ה, מאת מנחם מ. ארלשטיין.

כרך ו: מאמר על "ההוצאות העבריות של שארית הפליטה בגרמניה" מאת ז. דאלין וא.

הספר העברי; קובץ שנתי תש"א. כרך תשיעי. ניוירוק, מועצה למען הספר היהודי באמריקה (תש"א). 3 חלקים (עברית, אידיש, אנגלית) עם שער מיוחד לכל חלק.

בראשית שנת תש"ג, בימי מלהמה קודרים, בטרם חל המפנה הגדול בחזיתות, הופיע באמריקה קובץ קטן וצנום לתועלת אנשי הספר וחובביו. רשמי הסוס ניכרים היו בקובץ, שנשא עליו את השם "שבוע הספר היהודי, ספר השנה" בלי ציון מספר הכרך. הקובץ בא לשמש מעין בן-לויה לשבוע הספר היהודי הנערך בארצות הברית מדי שנה בשנה. הצלחתו של ספר השנה הראשון וההד שמצא לו הכרך השני בצבור הניעו את ה"מועצה למען הספר היהודי" להרחיב מכשיר ביבליוגרפי זה ולהרציאו מדי שנה בשנה כבמה קבועה. לידיעת הספר היהודי. באופן זה נהיה השנתון לאורח קבוע בכונניתו של איש הספר היהודי. והנה הגענו לכרכו התשיעי, הישג הראוי לציון מיוחד בתנאי הביבליוגרפיה היהודית.

בהתאם לתנאי אמריקה היהודית נחלק כל ספר לשלושה חלקים: עברי, אידי, אנגלי. כל חלק מכיל חומר ביבליוגרפי הנוגע בשטח המיוחד לו וכן חומר שיש בו כדי לשמש גשר בין שטח לשטח באימפריה התרבותית הכלל-ישראלית. סקירות ספרותיות נשתיות הן מהמדורות הקבועים וגם ביבליוגרפיות המקיפות

אסטרין. — רשימת כתיבי מדעי הטבע בספרות הארץ־ישראלית, מאת ברוך דיגור.

כרך ז: רשימת הספרות האידיית בתרגום עברי, מאת חיים לייף.

כרך ח: רשימת תרגומים עברים מספרות אנגלית־יהודית, מאת ישראל יעקב דינסטאג.

כרך ט: חמשים שנות עתונות עברית באמריקה, מאת הניאל פרסקי. — נזכיר כאן גם את האוסף המלבב של ה"קוריוזים בספרות העברית" לפרסקי, שנדפס בהמשכים בכרכים ג-ז, ט. — הספרות העברית במדינת ישראל בשנת תש"ט, מאת ג. קרסל. — יבול הספרות העברית באמריקה בשנת תש"י, מאת ע. בן־עזרא.

הזכרתי כאן רק מעט מהחומר העשיר והמגוון המקופל בכרכים ביבליוגרפיים וביבליופיליים אלה. מן הדין הוא ששנתוני המועצה למען הספר היהודי ימצאו על שולחנו של כל ספרן יהודי, בין ספרי־תמיד. ומענין היה לדעת מה מספר הספריות בארץ אשר ברשותן נמצאים ספרי־שמוש מועילים אלה. אנו מניחים שמעטות הן עד מאד. מצד שני לא תהיה זו השערה

רחוקה להניח שחלק מהכרכים האלה, ואולי חלק לא קטן, מונח עוד במחשכי המחסנים ועין הקורא לא תשופם. ענין תפוצתם של הספרים העברים האמריקניים בארצנו שאלה כאובה היא ומן הראוי היה ליתד עליה את הדבור. ועד שבעיה זו תמצא את פתרונה המקיף והכללי האם אין למצוא עצה שספרי־שמוש מיוחדים אלה ימצאו את דרכם אל הספריות הזקוקות להם? והאם אין אנשי מקצוע הספר יכולים למצוא שפה משותפת עם בני־אומנותם שמעבר לים? מחוסר אגוד ספר־נים ארצי אין מי שיהיה לספרני ארצנו לפה, ואולי המדור לספריות וספרנות שע"י משרד התנוך והתרבות יעשה את הצעדים בכוח השגת כרכים אלה ודומיהם לספריות בארצנו.

המועצה למען הספר היהודי באמריקה והעור־כים העומדים לימינה, וביחוד המנהל מר פ. גודמן, ראויים כולם לתהלה על עמלם הרב להוציא את השנתונים ואנו מברכים אותם בהמשכת המפעל, הרחבתו ושכלולו לתועלת שוחרי הספר היהודי ותובביו.

ש. ש.

"י"ל ע"י המדור לספריות של מרכז לתרבות והסברה והוצאת "עם עובד" בע"מ

העורך: ש. שונמי

עם עובד בע"מ

בחדשים הקרובים יופיעו

שארל ז'יד ושארל ריסט

תולדות המשנות הכלכליות

חלק ב'

תרגום מ. אטר

ספר קלסי על התפתחות המחשבה הכלכלית מאמצע המאה הי"ח ועד למוצאי המאה הי"ט.

בזכות הדיוק והנאמנות במסירת הרעיונות, הסגנון הקל וההרצאה המושכת, נתקבל ספרם של ז'יד וריסט כספר מקרא ללומדי כלכלה בבתי הספר הגבוהים בחו"ל וזכה להופיע בכמה תרגומים ובמהדורות רבות.

שלמה צמח

שנה ראשונה

פרקי זכרונות אלו מחזירים אותנו אל אוירים של דמדומי שחר בתנועת העבודה בארץ, אל ימיה של אותה "שנה ראשונה", שנת תרס"ד, שבה פותחת העלייה השנייה.

חיים הזו

י ע י ש

כרך ג'

ספר רב-דמויות ורב-לבטים, שהנגלה והמכוסה שבנפש אדם, מסתורין ויצרים אפלים כרוכים בו כאחד.

יצחק דויטשר

האגודות המקצועיות בס.ס.ס.ר.

תרגום מ. אטר

ספר זה הוא פרי מחקר ממושך המסכם את דרכן של האגודות המקצועיות בס.ס.ס.ר מראשית המהפכה, בהיותן גופים בלתי-תלויים, ועד מצבן הנוכחי, כשהן משמשות מכשיר בידי הממשלה בניצוע מדיניותה הכלכלית.

ג'ורג' אורוול

אחוזת בעלי חיים

תרגום לאה זגני

מעשיה-סאטירה וענינה בעיה אקטואלית ביותר של זמננו: זכויותיו ויחסיו החברתיים של היחיד במשטר רודנות "עממית". הביקורת ציינה את הספר כהישג המעלה את המחבר למחיצתו האמנותית של בעל "מסעי גוליבר".

משה ברסלבסקי

זאת היא הארץ

פרקי הדרכה והסברה וסקירה מפורטת על מחציתה הצפונית של ארצנו.

בספר: חיפה וסביבותיה; עמק יזרעאל; עמק בית-שאן; עמק הירדן; הגליל התחתון והגליל העליון. עשרות תמונות ומפות.